

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

технічних, треба давати базові знання з перевірки інформації. Це стає вже гостро актуальним в сучасних обставинах, пов'язаних з викликами сьогодення - гібридної війною, карантинними заходами, проявами незаконної конкуренції. Оскільки сучасні студенти все частіше віддають перевагу он-лайн джерелам інформації усіх видів, в тому числі науковій та навчальній, ймовірність потрапляння до освітнього середовища недостовірної інформації і її подальше використання та необачне розповсюдження значно підвищується. В той же час вкидання «токсичної» інформації стає простішим і більш масовим. Це може становити загрозу дотриманню принципів академічної доброчесності, яка має за мету забезпечення якості і довіри до результатів навчання та наукових досягнень.

Нерозбірливість у відборі інформації і некритичність у використанні джерел може стати причиною порушення одного з принципів академічної доброчесності, а саме - надання завідомо неправдивої інформації.

Зухвалість у поданні та інтерпретуванні інформації окремими медіа та їх авторами, може формувати у студентів-споживачів такої «інформації» безвідповідальне поводження і з інформацією науковою.

Відбувається наслідування хибного стилю викладення та інтерпретування даних, процесу спрощення і недостатнього обґрунтування висновків, що все частіше спостерігається у рефератах та оглядових частинах кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітніми програмами як бакалаврів, так і магістрів.

УДК 378:005

ДОБРОЧЕСНІСТЬ - ГОЛОВНА НАСКРІЗНА ІДЕЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

С.О. Лозинська, Л.Т. Пукаляк, Н.М. Ціцюра

**Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівська медична академія ім. А. Крупинського»,
м. Львів, Україна**

Центральною проблемою у реформах системи вищої освіти є підвищення її якості. Головним сьогодні є усвідомлення даного питання, розуміння того, що таке якість освіти, чим вона визначається та від чого залежить, як її можна підвищити та чому з повільними темпами просувається цей процес. Наскрізною ідеєю забезпечення якості освіти виступає академічна доброчесність, яка досягається завдяки освіті й вихованню. В її основі лежить чесність, порядність у виконанні своїх обов'язків, довіра, справедливість, повага та відповідальність.

Оскільки ці питання наразі не знаходять належної уваги в Україні, як в наукових дослідженнях, так і в напрямі аналізу й імплементації сучасного світового досвіду у сфері протидії академічній нечесності, це й обумовило необхідність підготовки даної статті.

Дане напрацювання націлене на те, аби представники адміністрацій, кафедр, факультетів, вузів отримали нову актуальну інформацію з існуючої проблеми, що дасть змогу активізувати політику забезпечення змісту вищої освіти і спрямувати її для розбудови цілісної вузівської якості культури, базованої на пріоритетах академічної доброчесності.

Освіта це результат інтелектуальної діяльності людини, що має визначену якість у комплексі характеристик освітнього процесу. Вони визначають послідовне та практично ефективне формування професійної свідомості та компетентності. Наукове осмислення проблеми якості освіти дає розуміння того, що вирішальну роль у цьому процесі відіграє особистісна свідомість. Вона і має бути наповнена певним обсягом знань, новою методологією мислення, підходами до вирішення професійних задач, володіти практичним змістом освітнього процесу.

У сучасному цивілізованому світі доброчесність складає фундамент внутрішньої гармонії людини, стійкість її характеру та послідовність формування морального образу. Вища освіта через навчання та дослідження скріплюють цей фундамент елементами академічної доброчесності. Адже, саме вони покликані виховувати інтелектуальну гідність та повагу до різних думок та ідей у суспільстві. У нашій державі цей процес закріплено на законодавчому рівні у ст. 42 Закону України «Про освіту», де визначено академічну доброчесність як «сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень».

Принциповими є фундаментальні цінності академічної доброчесності та етики у академічних взаємовідносинах, а саме відповідальність учасників процесу в реалізації державної політики у сфері якості освіти моральним принципам та стандартам, які б створювали бар'єр для недоброчесності.

Академічна доброчесність має боротися з плагіатом як актом шахрайства, який знищує бажання людини до творчого пошуку і залежить від чужої думки, що впливає на формування особи; фабрикацією та фальсифікацією результатів наукових досліджень; обманом, списуванням, хабарництвом, перетворюючи навчальний процес на імітацію. Нечесність в освіті негативно впливає і на все суспільство, і на кожного окремого індивіда, адже створює систему, в якій неможливо досягнути успіху чесним шляхом. Реформи в такому суспільстві не можуть бути успішним у перспективі розвитку.

У розвинутих країнах світу академічна доброчесність є поняттям загальноприйнятим. Воно дозволяє охопити різні сфери життя, де кожному з учасників відведена його унікальна роль, права, обов'язки та відповідальність. Однак, таке охоплення може бути загрозою у культурних аспектах, де з тих чи інших причин академічна культура та правила поведінки ще не сформувалися,

або були втраченими чи знищеними. Саме до останньої думки можна віднести українську академічну культуру.

Потрібно визнати, що зараз ми переживаємо певну кризу академічної доброчесності. Це відсутність у вузах розуміння глибини академічної доброчесності, а також процедур, які мають цю доброчесність забезпечувати.

Міністерство освіти і науки України надіслало керівникам закладів вищої освіти рекомендації «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти». У переліку рекомендованих заходів до внутрішньої системи забезпечення якості процедури та заходів для реалізації принципів академічної доброчесності наголошується на створенні відповідної нормативно-правової бази. Вузам рекомендовано створити відповідні кодекси, положення, правила та пам'ятки, що регламентуватимуть і повідомлятимуть про нові правила, які мають дотримуватися учасники академічного процесу по совісті і до вимог Закону.

Трансформацією академічної доброчесності є пропозиція впровадження курсу «Академічне письмо та доброчесність», що дозволить ознайомити студентів з положеннями академічної доброчесності й згуртувати їх в коло однодумців. Цей своєрідний місток між шкільним досвідом та новим етапом навчання у вузі дає першокурсникам швидко оволодіти основними термінами, поняттями академічної доброчесності, отримати необхідну інформацію про порушення даних правил і можливих каральних санкцій.

Новаторами стали Луцький національний технічний університет та Ізмаїльський державний гуманітарний університет. Ці заклади вищої освіти від вересня 2017 р. навчають студентів-першокурсників академічній доброчесності, перейнявши ініціативу від Тернопільського державного медичного університету. В Тернополі курс академічного письма та доброчесності викладають аспірантам. На постійній основі моральні принципи нововведень запроваджуються і у Львівській медичній Академії. Академічна доброчесність починається у стінах навчального закладу, але її вплив та наслідки ідуть далеко за межі навчальних аудиторій. Впровадити принципи академічної доброчесності не можна за рік або два. Для цього потрібен значно більший час і найголовніше, бажання всіх членів академічної спільноти. І це реалізується через власну політику ректорату по забезпеченні академічної доброчесності шляхом розробки кодексів честі студентів, етичних кодексів викладачів, представників адміністрації, із залученням незалежних експертів та громадських комітетів з етики, які б контролювали цей процес.

Сьогодні ми можемо говорити про академічну доброчесність як чітко прописане поняття, що має свої характеристики, виконавців, відповідальних, конкретну регламентацію та вимоги.

Таким чином, вищим навчальним закладам та науковим установам України необхідно чітко сформулювати процедури дотримання і впровадження академічної доброчесності, суворо дотримуватися, аналізувати їх якість та постійно вдосконалювати. Заклади вищої освіти повинні не просто ухвалити

кодекси честі, етики чи гідності, а розробити конкретні програми забезпечення академічній доброчесності серед усіх членів університетської спільноти. Важливу роль має відіграти інституційний діалог, загальнонаціональна дискусія на тему академічної доброчесності.

Отже, концепція академічної доброчесності у цивілізованому світі не є міфом, а швидше діючий інструмент забезпечення та контролю за якістю вищої освіти. Тому в українській вищій школі прийшов час ефективно словом і ділом імплементувати фундаментальні етичні цінності громадянського суспільства.

Література

1. Закон України «Про освіту» [№ 2145-VIII від 5 вересня 2017 р.]. - К.: Парламентське вид-во, 2017. - 128 с.
2. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти: лист МОН України від 24 жовтня 2017 р. № 1/9-565 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2017-10-26/8150/565.pdf>.
3. Міжнародні стандарти якості освіти [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://uadocs.exdat.com/docs/index-70147.html>.
4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25 червня 2013 р. № 344/2013 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/ru/documents/15828.html>.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ЗАСВОЄННІ СТУДЕНТАМИ ДИСЦИПЛІНИ «ІННОВАЦІЇ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ»

Л.А. Тітомир

Організація освітнього процесу передбачає комплексний підхід до навчання, що вимагає не тільки створення цілісної системи отримання знань, яка включає зміст, наявність основних складових, організаційні питання у відповідності до особливостей напрямку, але й сучасні підходи до створення науково-методичного забезпечення ефективного розвитку освітнього процесу. Для підготовки фахівців зі спеціальності «Готельно-ресторанна справа» в сучасних умовах обов'язковим є вивчення та аналіз відомостей щодо сучасних тенденцій розвитку галузі, оскільки для розуміння особливостей організації та управління підприємствами індустрії гостинності вкрай необхідно враховувати світовий досвід та завдання інтеграції досягнень науки і технології під час надання послуг.

Вивчення дисципліни «Інновації в індустрії гостинності» передбачає впровадження сучасних інноваційних технологій на підприємствах ресторанного та готельного бізнесу. Освоєння цієї дисципліни на останньому році навчання бакалаврів та в магістратурі, коли студенти вже здатні до аналізу особливостей організації надання послуг, завдяки практиці на підприємствах на попередніх курсах мають певний досвід в менеджменті, зрозуміють

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

29. Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
30. Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
31. Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
32. Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
33. Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
34. Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
35. Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
36. Харківський національний медичний університет, м. Харків
37. Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

ЗМІСТ

Особливості акредитації освітніх програм національним агентством з забезпечення якості вищої освіти	
Л.М. Тележенко, І.М. Калугіна, Н.А. Дзюба	3
Методичні засади тайм-менеджменту сучасного викладача	
О.Б. Каламан	6
Організаційні та методичні принципи мовної підготовки студентів та науково-педагогічних працівників ОНАХТ	
О.С. Зінченко	9
Силабус на шляху інноваційного розвитку освітнього процесу	
С.О. Воїнова	13
Академічна доброчесність - заорука надання якісних освітніх послуг	
А.О. Максютюв	14
Формування професійних компетенцій	
Т.І. Нікітчина, Т.А. Манолі, Я.О. Баришева	17
Медіаграмотність як складова академічної доброчесності	
О.І. Дроздов	19
Доброчесність - головна наскрізна ідея забезпечення якості вищої освіти	
С.О. Лозинська, Л.Т. Пукаляк, Н.М. Ціцюра	20
Науково-методичне забезпечення ефективності освітнього процесу при засвоєнні студентами дисципліни «Інновації в індустрії гостинності»	
Л.А. Тітомир	23
Сучасні підходи в організації екологічної освіти	
І.П. Кондратенко, О.Л. Гаркович	24
Веб-ресурс для моніторингу сучасних технологій з метою підвищення якості наповнення та викладання навчальних дисциплін ІТ спрямування	
А.В. Селіванова, А.С. Винник	25
Методичні підходи до викладання технічних дисциплін екологічного циклу	
Г.В. Крусір, О.Л. Гаркович, І.В. Коваленко	27
Дискусія як метод набуття здобувачами вищої освіти компетентнісних і соціальних навичок	
О.Л. Гаркович, М.М. Мадані, І.О. Кузнецова, І.П. Кондратенко	29
Методологічні основи інноваційного викладання дисциплін, пов'язаних з безпечністю харчування	
Л.М. Пилипенко, А.В. Єгорова	32
Застосування принципів відкритих даних для забезпечення представленості наукових доробків у репозитаріях академічних текстів	
О.В. Ольшевська, А.Ю. Волкова, Ж.А. Титуренко	33
Applying the principles of smart library to the activities of the scientific and technical library	
A. Kharakhash, I. Zinchenko, A. Shershun	35
Електронний контент дисциплін кафедри БЖД	
О.О. Фесенко, З.М. Сахарова, К.Г. Барбан	36